

"Vull parlar dels homes que no són ni monstres ni herois"

Haver d'escollir entre anar-se'n lluny perseguint aspiracions de grandesa o quedar-se per construir una vida senzilla i comunitària és el dilema que viuen els protagonistes de *Covarda, vella, tan salvatge*, però també de molts joves catalans. Creus que poses veu a les contradiccions d'una generació?

—M'està escrivint gent, sobretot nois dels noranta que se n'han anat i han tornat, dient-me que s'han sentit molt identificats amb els pensaments, les *ratllades* i els dubtes dels personatges. Si la novel·la posa veu a una generació o no, ho han de decidir les altres generacions llegint el llibre, però sí que penso que d'alguna manera retrata el moviment de la tornada d'una onada. Suposo que té a veure amb el moment econòmic que vivim: aquesta percepció del futur com a progrés, la seguretat que serà millor, està una mica abolida. Barcelona mateix n'és un exemple. No t'acull, et fa una mica fora. Si no ets de l'elit econòmica, t'ho posa molt difícil per independitzar-te, formar una família... I tot això incita que l'onada que se n'havia anat, torni.

—**Estem obligats a explotar el nostre potencial o podem escollir un camí més planer i d'alguna manera hedonista?**

—La pregunta sobre la qual gira la novel·la i que explica que hi hagi diverses veus és la qüestió central de l'ètica des dels grecs —sense voler espantar a ningú amb aquesta paraula—: quina és la vida bona?, què és el que és valuós?, per què val la pena viure? Molts dels personatges tenen una resposta per defecte a aquesta pregunta: voler més, ser ambiciosos, aconseguir el que la gent considera l'èxit... Però n'hi ha d'altres que ho veuen d'una altra manera, es plantegen si potser la cosa valuosa no es troba anant-se'n, sinó amb la comunitat, els lligams i l'amor. Aquest és el debat que volia posar sobre la taula. →

L'escriptor i filòsof **Arià Paco** (Igualada, 1993) posa veu a un grup d'amics d'infantesa igualadins que, als trenta, s'enfronta a un dilema vital: anar-se'n a perseguir una ambició o tornar per gaudir d'una vida senzilla en comunitat. *Covarda, vella, tan salvatge* (Amsterdam, 2022), Premi Roc Boronat d'enguany, és una novel·la coral i introspectiva sobre els dubtes i les relacions personals entre homes joves i sobre els límits, encara grisos, de l'amistat, l'amor, el sexe i la llibertat.

Text **Laura Tapiolas Fàbregas** @lauratapiolas
Fotos **Jordi Play** [instagram.com/jordiplay](https://www.instagram.com/jordiplay)

→ —La novel·la també reflexiona sobre les relacions personals, sobre l'amistat masculina, l'afecte, l'amor i les relacions que potser encara no tenen etiquetes definides.

—La literatura que m'interessa és la que explora allà on les coses no estan clares. La que representa allò que ja està definit ja parteix d'una resposta, és una tesi ben guarnida. M'interessen els temes sobre els quals encara tenim dubtes, amb els que no sabem exactament com comportar-nos. Jo llegeixo perquè no tinc clar ni el que vull ni el que faig ni com estimo. I crec que la veta de l'amor, incloent-hi també l'amistat i l'amistat masculina, està molt oberta ara mateix, hi ha molt per escriure. Abans els límits de les relacions estaven molt més clars: els amics del poble eren els amics del poble i la parella era la parella. Ara, no. Som una generació supererràtica i les relacions afectives també s'adapten a aquest canvi. Aquesta situació nova fa que els codis també siguin nous, i això m'interessava molt. Volia posar sobre la taula aquest espai per definir i codificar, fer-me preguntes i fer que els personatges les visquessin.

—Podríem dir que l'Auger, el Biel i en David som homes, d'alguna manera, de masculinitats imperfectament desconstruïdes.

—M'interessava acostar-me als homes —sobretot— heterossexuals que veig al meu voltant, els intermedis. Vull parlar dels homes que no són ni monstres ni herois. Els homes que tenen consciència feminista no són llops, però alhora viuen com viuen i no ho compren tot, es fan preguntes. Recordo parlar amb la meva editora sobre un dels capítols en què l'Auger —que té uns trenta anys— està enviant-se missatges amb l'Estela —que en té divuit. L'editora em deia: “Ets conscient que aquí hi ha algun moment en què l'Auger fa una mica de *cringe*?” I jo li deia: “És clar, no pretenia en cap moment idealitzar-lo ni fer que ho faci tot bé perquè s'assembla a mi. Volia mostrar una situació en què l'Auger potser s'està enganyant a ell mateix perquè l'interessa”.

«ENS FALTA LA PARAULA PER DIR QUÈ ÉS IGUALADA DE LA MATEIXA MANERA QUE ENS FALTA LA PARAULA PER DESIGNAR QUÈ ÉS L'AMISTAT INTENSA QUE SENTIM»

—Situacions que no són ni blanques ni negres.

—Crec que cada vegada adoptem més la moral americana: les coses que no estan bé estan fatal. Hi ha coses que no les pots fer, que no les pots dir, que són imperdonables. No existeix l'es-

L'escriptor Arià Paco a El cafè de les Paraules.

cala de grisos. Si ens deixem enlluernar, podem adoptar aquesta moral. Per exemple, a Igualada es debat sobre si eliminar els patges de la festa de Reis. És racista, fi. Jo penso, sí que és racista, sí que s'ha de trobar maneres d'escollir els col·lectius que demanen un canvi, però potser es poden trobar mesures conciliadores per poder celebrar la festa d'alguna manera que sigui acceptable. Tinc la sensació que de seguida cancel·lem. Per això m'interessa mostrar els errors dels homes com a part d'un tot, d'una persona que se n'adona, hi reflexiona i els intenta solucionar, maldestrament, com tots, i sense fer grans judicis per decidir si aquest és una bona o una mala persona.

—Introdueixes, de manera potser poc explícita, el poliamor i les relacions obertes.

—Al llibre el poliamor hi és com una cosa de difícil. El fet que l'Auger s'estigui veient amb diverses persones et porta a deduir que tenen algun tipus d'arranjament polígam. Però el focus de la narració no és en els conflictes que això suscita, com gestionar-ho, la gelosia i l'estupidesa que, a vegades, et generen aquestes coses... El poliamor sobrevola aquest relat com a paradigma relacional, però no és un focus del text. I és un tema que m'interessa molt literàriament i sobre el qual espero escriure més.

—L'Auger és un filòsof que se n'ha anat a Arizona per dedicar-se a l'acadèmia. Tu escrius novel·les en comptes de fer documentals, però, per la resta, us assembleu força. La seva colla i ell, en l'estiu que tornen a Igualada per 'salvar' el David, es troben al Far, el bar i local social de la ciutat, en què un igualadí de seguida reconeix el Foment. Com d'autobiogràfica és *Covarda, vella, tan salvatge*?

—Més i alhora menys del que sembla. Crec que és autobiogràfica, però no en el sentit literal. És autobiogràfica en el sentit que jo em podria imaginar sent tots els personatges. La posició de cadascun d'ells, sobre Igualada, sobre anar-se'n, sobre com relacionar-se, són totes posicions que jo puc tenir. Em puc imaginar pensar com la Galla, com el David o com l'Auger, i tots tres pensen molt diferent. Hi ha dies que penso: "Què fas? Per què te'n vols anar? Si tot el valuós ho tens a Igualada". I, en canvi, hi ha dies que penso: "Aquí la teva experiència està reduïda, t'estàs mutilant les possibilitats i el potencial vital..."

—Els teus amics, quan han llegit el llibre, s'hi han trobat?

—Jo sabia que es decebrien i s'han decebut. M'han dit: "Però si no soc jo". Ja ho sé que no ets tu! He agafat detalls biogràfics perquè em servien per crear personatges coherents, però després m'he oblidat de tu i dels teus drames [diu amb un somriure còmplice]. El fet que hagi fet correlats

«LLEGEIXO PERQUÈ NO TINC CLAR NI EL QUE VULL NI EL QUE FAIG NI COM ESTIMO»

→ reals, que hagi escollit aquesta escena coneguda, crec que en el fons ha estat per posar-m'ho fàcil, per poder-me centrar en el meu interès real, que és parlar de les relacions.

—**Malgrat això, acabes fent una crítica dura i alhora romàntica d'Igualada.**

—Em vaig adonar que la ciutat encaixava amb el tema del llibre força endavant en el procés. M'interessava tractar temes sense codificar i Igualada, d'alguna manera, no és una ciutat però tampoc un poble. No em servia el relat de la novel·la rural i aïllada on tothom es coneix, però tampoc és una novel·la urbana, en què els personatges són al centre d'on passen les coses. Ens falta la paraula per dir què és el que és Igualada, de la mateixa manera que ens falta la paraula per designar què és l'amistat intensa i les ganes de fer coses junts i l'amor estrany que sentim. A part d'això, sí que volia parlar d'algunes coses que passen a Igualada. Mostrar les misèries que, sense saber, posem tots en pràctica quan hi som. Com tenir tant poca autoestima com per creure que no podem fer coses valuoses.

—**Igualada vol representar Catalunya en la poca autoestima per reivindicar la seva cultura?**

—L'Alexandra es queixa en un capítol que, quan es posa a escriure, només li surt una es-

criptura igualadina. Evidentment, és una broma, no hi ha una escriptura igualadina. Es refereix més a una escriptura catalana. Aquí els noms són monosíl·labs, la gent no vol cridar massa l'atenció... Mentre escrivia el llibre vaig llegir *La supèrbia*, de Jordi Graupera, i em va fer pensar bastant. Diu que les morals són la memòria dels pobles. Que la nostra manera de ser és producte de la memòria de com els ha anat als nostres avantpassats sent d'una manera o d'una altra. A Catalunya, quan algú ha cregut que podria fer grans coses, s'ha estampat i per això tenim aquesta tendència d'abaixar el cap i no ser conflictius. En canvi, als Estats Units és tot el contrari: els seus flipats han aconseguit grans coses. Als Estats Units els interessa tenir deu flipats, encara que nou tinguin massa ego, perquè potser un dels deu farà alguna cosa valuosa. En canvi, aquí és al revés: tenim molta por que la gent sigui ambiciosa.

—**Covarda, vella, tan salvatge... Terra? Igualada? Vida? Amistat?**

—Crec que *terra* no és la paraula que ve després de *covarda, vella, tan salvatge*. Evidentment, hi ha la referència a Espriu i tot el poema —“Assaig de càntic en el temple”— em sembla molt il·lustratiu del que explico. Al llarg del llibre van sortint força els adjectius *covarda, vella, tan salvatge*, fins i tot els seus antònims. Vaig intentar jugar que poguessin qualificar altres substantius que no fossin *terra: amistat, amor, masculinitat...* i també Igualada. ●